

मिति २०७९/०३/०७ गते मस्याङ्दी गाउँपालिकाको गाउँकार्यपालिकाको बैठकका निर्णयहरु

निर्णय.नं. १

मस्याङ्दी गाउँपालिकाको आ.वा. २०७९/८० मा वडागत रुपमा योजना छनौट गर्नको लागि रु ६ करोडको वजेट सिलिङ उपलब्ध गराउने निर्णय गरियो ।

क्र.स.	म. गा.पा. वडा नं.	रकम रु (लाखमा)	कै.
१	वडा नं. १	४२	
२	वडा नं. २	५६	
३	वडा नं. ३	९७	
४	वडा नं. ४	७०	
५	वडा नं. ५	६८	
६	वडा नं. ६	६३	
७	वडा नं. ७	६७	
८	वडा नं. ८	५४	
९	वडा नं. ९	८३	

निर्णय.नं.२

मिति २०७९/०३/१० गते हुन गईरहेको गाउँसभामा तपसिल वमोजिमका विधेयकहरु निर्णयार्थ पेश गर्ने निर्णय गरियो ।

- १) मस्याङ्दी गाउँपालिका सुशासन समिति गठन तथा सञ्चालन (कार्याविधि) विधेयक २०७९
- २) मस्याङ्दी गाउँपालिका विधायन समिति गठन तथा सञ्चालन (कार्याविधि) विधेयक २०७९
- ३) मस्याङ्दी गाउँपालिका सामाजिक विकास समिति गठन तथा सञ्चालन (कार्याविधि) विधेयक २०७९
- ४) मस्याङ्दी गाउँपालिका वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समिति गठन तथा सञ्चालन (कार्याविधि) विधेयक २०७९
- ५) मस्याङ्दी गाउँपालिका पूर्वाधार विकास समिति गठन तथा सञ्चालन (कार्याविधि) विधेयक २०७९
- ६) मस्याङ्दी गाउँपालिका लेखा समिति गठन तथा सञ्चालन (कार्याविधि), विधेयक २०७९
- ७) मस्याङ्दी गाउँपालिका फेहोरमैला व्यवस्थापन विधेयक ,२०७९

निर्णय.नं.३

मस्याङ्दी गाउँपालिकाको आ.व. २०७९/८० को नीति तथा कार्यक्रम गाउँसभामा पेश गर्ने निर्णय गरियो ।

❖ आर्थिक विकास नीति:

आर्थिक विकासका क्षेत्रमा निम्न बमोजिमका नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

क. कृषि तथा पशुपंछी विकास नीति:

१. एक वडा एक कृषि पशु प्राविधिकको व्यवस्था गरिनेछ ।
२. कृषि उत्पादनलाई बजारीकरणमा सहज बनाउन कृषि एम्बुलेन्सको व्यवस्था गरिनेछ ।
३. कृषिमा उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्नका लागि कृषि क्षेत्रको विविधीकरण, व्यवसायीकरण, आधुनिकीकरण र बजारीकरण गरिनेछ ।
४. भकारो तथा मलखाद सुधार नीति लिइनेछ र जमिनको वर्गीकरण गरी कृषि उपजको उत्पादकत्वमा वृद्धि गरिनेछ ।
५. उन्नत बीउ विजनको सर्वसुलभ वितरण गरी उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने नीति लिइनेछ ।
६. किसानहरुको वर्गीकरण गरी अनुदान वितरण गर्न मापदण्ड तयार गरिनेछ ।
७. भूमिमा रहेको दोहोरो स्वामित्वलाई न्यूनीकरणको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
८. रासायनिक मल तथा विषादीको प्रयोगलाई न्यूनीकरण गर्दै प्राङ्गारिक मल तथा जैविक विषादीको प्रयोगमा प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।
९. कृषि तथा पशु विज्ञहरुबाट प्राप्त सुझावहरुका आधारमा कृषिसँग सम्बन्धित खेती प्रणालीमा जोड दिई भूगोल र हावापानीको आधारमा उत्पादनमूलक क्षेत्र निर्धारण गरी उत्पादनमा वृद्धि गरिनेछ । उत्पादित वस्तुको बजारीकरण, प्रशोधन र वितरणमा सहकारीहरुको सहभागितालाई अभिवृद्धि गरिनेछ ।
१०. एक घर एक टनेल सहितको करेसाबारी, मसुर्याङ्दी गाउँपालिका भरी कार्यक्रमलाई अभियानकै रुपमा अगाडी बढाइनेछ ।
११. गाउँपालिकालाई आत्मनिर्भर बनाउँदै निर्यात गर्ने उद्देश्यका साथ तरकारी तथा फलफूल नर्सरी स्थापना गर्न सहकारी, कृषक समूह तथा व्यवसायिक किसानहरुलाई आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।
१२. कृषि तथा पशुजन्य उत्पादनको आधारमा प्रोत्साहन गर्दै उत्पादनमा आधारित अनुदानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१३. कृषि क्षेत्रमा लगानी वृद्धि गरी उत्पादकत्व बढाउनको लागि व्याजमा अनुदान दिने कार्यक्रमलाई जोड दिइनेछ ।
१४. स्थानीय लोपोन्मुख बीउविजन, रैथाने वालीहरुको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्दै गाउँपालिका स्तरीय बीउ बैङ्कको स्थापनामा जोड दिइनेछ ।
१५. एकीकृत कृषि खेती तथा सामुहिक तथा सहकारी खेती प्रणाली र पन्यापर्यटन वातावरण मैत्री कृषि प्रणालीलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
१६. गाउँपालिकाभित्र सञ्चालित कृषि पकेट क्षेत्रहरुलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१७. लक्षित वर्ग पहिचान गरी वडाहरुमा वितरणमुखी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

१८. माछा, मासु, दूध, तरकारी र अण्डामा आत्मनिर्भर बनाई उत्पादन, प्रशोधन र विक्री वितरणमा जोड दिइनेछ ।
१९. परम्परागत भेडा, बाख्रा, गाई, भैंसीका घुम्ती गोठ तथा खर्कहरुलाई सुदृढ गर्दै पशु जन्यवस्तु तथा परिकारको प्रशोधन र व्यवसायीकरणमा जोड दिइनेछ ।
२०. बजार क्षेत्रहरुमा आधुनिक र व्यवस्थित पशु बधशालाको निर्माणमा सहयोग गरिनेछ ।
२१. कृषि तथा पशुपन्छी विमालाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
२२. घाँस तथा फलफुलको बिरुवामा गाउँपालिकालाई आत्मनिर्भर बनाउँदै निर्यात गर्ने उद्देश्यका साथ नर्सरी स्थापना गर्न आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।
२३. आरन सुधार गरी कृषि औजार निर्माणमा प्रोत्साहन गरिनेछ ।
२४. संघ र प्रदेश सरकारको सहकार्यमा कृषि तथा पशुजन्य उत्पादन, प्रशोधन र बजारीकरणमा जोड दिइनेछ ।
२५. बाँदर र जङ्गली जनावरहरुको नियन्त्रणमा जोड दिइनेछ ।
२६. पेन्सन प्राप्त गरिरहेका अवकाश प्राप्त व्यक्तिहरुलाई कृषिमा प्रोत्साहन गरिनेछ ।
२७. कृषि तथा पशुपन्छीको उत्पादन बढाउँदै प्रशोधन, ग्रेडिङ, प्याकिङ र भण्डारणको व्यवस्था गर्दै कृषि बजारलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
२८. पशुपालनका लागि नस्ल सुधार, उन्नत तथा पोषणयुक्त घाँस विकास, चरिचरन वा खर्क विकास, पशुजन्य औद्योगिक उत्पादन तथा व्यवस्थापन गरिनेछ ।
२९. कोसेली घरको स्थापना गरी कृषिजन्य उपजहरुको बजारीकरण गरिनेछ ।
३०. कृषक क्षमता विकास, कृषि तथा पशुपन्छीसम्बन्धी तालिम, प्रविधि प्रचार प्रसार, प्राविधिक सेवा, कृषि सामग्री आपूर्ति सम्बन्धी कार्यहरु गरिनेछ ।
३१. व्यावसायिक कृषि प्रणाली र प्रवर्द्धन गर्न कृषि सहकारी स्थापना गरिनेछ ।
३२. शीत भण्डारहरुको स्थापना तथा व्यवस्थापनमा जोड दिइनेछ ।
३३. गाउँपालिकाको उत्पादन बढाउन माटो परीक्षण शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।
३४. गोरुपालक कृषकलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

ख. पर्यटन विकास नीति:-

१. पर्यटन विकासलाई गाउँपालिकाको आर्थिक विकासको मेरुदण्ड मानी आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटक आगमन बढाउन प्रचार—प्रसार र पर्यटन प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
२. ऐतिहासिक राष्ट्रिय व्यक्तित्वहरु भुगोलविद् डा. हर्क गुरुङ, युद्धनायक सरदार वीर भक्ति थापा, राष्ट्रकवि माधवप्रसाद घिमिरेका चिनारी हुने स्थलहरु संरक्षण र पार्कहरु निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिई पर्यटकीय गन्तव्यको रूपमा विकास गर्ने नीति लिइनेछ ।
३. फर्म स्टे जस्ता कृषि पर्यटनका क्षेत्रको विकासमा जोड दिइनेछ ।
४. परम्परागत भिरमह शिकारलाई पर्यटनसँग जोडिनेछ ।
५. संघीय सरकार र प्रदेश सरकारसँग सहकार्य गरी पर्यटकीय स्थलहरुको सुदृढीकरण गरी पर्यटन आगमन बढाउन प्रचार प्रसारमा जोड दिइनेछ ।

६. पि.पि.पि अवधारणामा पालिकाभित्रका पर्यटकीय क्षेत्रको विकास गर्ने नीति लिइनेछ ।
७. पर्यटन व्यवसायमा गुणस्तरीय सेवाको लागि तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
८. जगत स्थित तातोपानी कुण्डलाई स्तरोन्नति गर्दै प्रचार प्रसार गरिनेछ ।
९. हर्सिङडाँडा, चित्रेडाँडा, बराहपोखरी, मेमेपोखरी, सुन्दरी ताल, गोरुजुरे डाँडा, ठुलीबेसीको नेवारजुङ डाँडा, मणि डाँडा, केरपु खर्क, कोप्रो, लुम्राँ डाँडा, बुकी डाँडा, फुल्पु डाँडा, तल्ड्यो पोखरी, सम्बोछुइलिङ गुम्बा, कोइछो देवी, हुँ-साँघु र ऐतिहासिक घनपोखरा गाउँ खोइम्रो यूँ मन्दिर लगायतका स्थानहरूमा सडक सञ्जाल तथा सुविधा सम्पन्न पर्यटन पदमार्ग बनाई भ्यू टावर, पार्क, पिकनिक स्पटको रूपमा विकसित गरिनेछ ।
१०. ढुंगैबेसीस्थित भक्ति थापा पार्क, बाहुनडाँडा स्थित राष्ट्रकवि माधव प्रसाद धिमिरे पार्क, ताङ्लीचोक स्थित डा.हर्क गुरुङ समाधिस्थल पार्क, शहिद सुकमान गुरुङ पार्कहरूको निर्माण तथा स्तरोन्नति गरिनेछ ।
११. डादीस्थित मर्स्याङ्दी जलविद्युत आयोजनको ड्याम साइटमा बोटिङको व्यवस्था गरिने छ ।
१२. स्याङ्गे झरना, हामखोला झरना, बुङ झरना, अक्टोपस झरना र पेम्पो झरनाहरूमा क्यानोनिङको व्यवस्था गरी थप प्रचार प्रसार गरिनेछ ।
१३. घेर्मु—नरो—ठुल्नागी हुँदै ताल सम्म पुग्ने सडक तथा पर्यटकीय पदमार्ग निर्माण गरिनेछ ।
१४. खानीगाँउ स्थित रक गाउँनलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
१५. घनपोखरादेखि थुर्जुफाँट म्यारुखोला सम्म पर्यटन पदमार्ग निर्माण गरिनेछ ।
१६. खुदी—ढुंगै—सिउरुङ हुँदै दूधपोखरी सम्मको धार्मिक एवं पर्यटकीय पदमार्ग निर्माण गरिनेछ ।
१७. ताघ्रिङ — कोप्रों सडक तथा पर्यटकीय पदमार्ग निर्माण गरिनेछ ।
१८. खुदी—घनपोखरा—थुर्जु—दूधपोखरी हुँदै मनाङ सम्मको पर्यटन पदमार्ग निर्माण गरिनेछ ।
१९. मर्स्याङ्दी गाउँपालिकाभित्र रहेका पुरातात्विक महत्वका पाटी पौवा चौतारा, मठ मन्दिर, गुम्बा चैते, ढुङ्गे धारा ठाँटी, सत्तल, कुवा आदिको खोज अनुसन्धान गरी संरक्षण गरिनेछ ।
२०. आवश्यक अध्ययन अनुसन्धान गरी कम्तिमा ५ स्थानमा बालउद्यान निर्माण गरिनेछ ।
२१. प्राकृतिक, ऐतिहासिक, धार्मिक, सांस्कृतिक र पुरातात्विक क्षेत्रहरूको संरक्षण सम्बर्द्धन र विकास गरिनेछ ।
२२. स्थानीय मौलिक कला, सांस्कृति (घाँटु, रोधी, भजन, बालुन, स्याब्रु, कृष्ण चरित्र, सोरटी, पच्यु, घ्याप्रु, सेलो, लाखे, पन्ने बाजा) संरक्षणको लागि विशेष कार्यक्रम मार्फत सहयोग गरिनेछ ।
२३. स्थानीय कच्चा पदार्थहरूबाट पर्यटन उद्योग स्थापना गरी स्वरोजगारको सिर्जना गरिनेछ ।
२४. सञ्चालनमा रहेका होमस्टेहरूलाई थप स्तरोन्नति तथा प्रवर्द्धन गर्दै नयाँ सम्भावित गाउँहरूलाई होम स्टे गाउँको रूपमा विकास गरिनेछ ।
२५. केवल कार, प्याराग्लाइडिङ, बज्जी, र्याफ्टिङ, जिपलाइन जस्ता शाहसिक खेलहरूको सम्भाव्यता अध्ययन प्रवर्द्धन तथा विकास सम्बन्धी कार्यहरू गरिनेछ ।
२६. पर्यटन सूचना केन्द्रको स्थापना गरिनेछ ।
२७. पर्यटन विकास तथा प्रवर्द्धन सञ्जाल गठन गरिनेछ ।

ग. उद्योग तथा वाणिज्य र व्यापार व्यवसाय नीति:-

“कृषि, पशु तथा वनजन्य कच्चा पदार्थ उद्योगको आधार
लगानीमैत्री वातावरण निर्माण गरी गाउँ गाउँमा रोजगार”

१. कृषि, वन र जडीबुटीसँग सम्बन्धित कच्चा पदार्थहरूको प्रयोग गरी साना तथा घरेलु उद्योगहरू स्थापनामा प्रोत्साहन र सहयोग गरिनेछ ।
२. यासागुम्बा, वनलसुन, सतुवा, निर्मसी, दालचिनी, जटामसी, पाँचऔँले, तितेपाती, चिराईतो, कुट्टी, हर्रो, बर्रो, बिख, सुगन्धवाल, अमला लगायतका जडीबुटी भएको यस गाउँपालिकामा निजी, सहकारी र साझेदारीमा जडीबुटी सङ्कलन—प्रशोधन तथा विक्री केन्द्रको स्थापना गरी जडीबुटी संरक्षण प्रवर्द्धन र निकासीमा जोड दिइनेछ ।
३. चाँप कटुस उत्तीस, साल, टुनी, विस जस्ता काठजन्य वस्तुहरूको उचित प्रयोग तथा व्यवस्थापनमा जोड दिइनेछ ।
४. ढुङगा, गिट्टी तथा बालुवाको स्रोतको संक्षिप्त प्रारम्भिक वातावरणीय मूल्याङ्कन (IEE) बमोजिम उत्खनन् र निकासी गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
५. सार्वजनिक, सहकारी र निजी लगानी अर्थतन्त्रको तीनखम्बे नीतिलाई आत्मसाथ गरिनेछ । साथै वनजन्य कच्चा पदार्थसँग सम्बन्धित उद्योग स्थापनामा आवश्यक सहयोग र समन्वय गरिनेछ ।
६. व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरण सम्बन्धी ऐन, नियम र कार्यविधिलाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
७. कृषि, पशुपन्छी तथा वनमा आधारित साना उद्योग सञ्चालन गर्ने व्यावसायीलाई बैङ्कको ऋणको व्याजमा अनुदानको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
८. गरिबी निवारणको लागि लघुउद्यम विकास कार्यक्रम प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन र व्यवस्थापन गरिनेछ ।
९. एक पालिका एक उद्योग ग्राम स्थापनाको लागि आवश्यक प्रक्रिया अगाडी बढाइनेछ ।
१०. स्थानीय लगानीलाई संरक्षण र प्रोत्साहन गरी बाह्य लगानीलाई आकर्षण गर्न गैर आवासीय मस्यौदावासीहरूलाई लगानीमैत्री वातावरण तयार गरिनेछ ।
११. स्थानीय श्रोत साधनमा आधारित छाला, निगाला, चोया, बाँस, राडीपाखी, बख्खु, अल्लो, जडिबुटी आदिको प्रवर्द्धन गरी उद्योग धन्दा सञ्चालन गरिनेछ ।
१२. सर्वसुलभ व्याज, अनुदान, विमा तथा उचित बजारको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१३. स्थानीय व्यापार प्रवर्द्धन गर्न हाटबजारहरूको व्यवस्था गरिनेछ ।
१४. उपभोक्ता हित संरक्षणका लागि मञ्च, सञ्जाल वा मिलनकेन्द्र गठन गरी अघि बढिनेछ ।
१५. उद्यमशीलता विकास तालिम र बीउपुँजीको व्यवस्था गरिनेछ ।

घ. सहकारी तथा वित्तीय क्षेत्र सम्बन्धी नीति:-

१. सहकारी संस्था सम्बन्धी स्थानीय ऐन, नियम, नीति, कानून तथा मापदण्ड कार्यान्वयन गरी नियमनमा जोड दिइनेछ ।
२. कमपूँजी र समान उद्देश्य भएका सहकारीलाई एकीकरण गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
३. सहकारी संस्थाको क्षमता अभिवृद्धि, प्रवर्द्धन र विकासमा जोड दिइनेछ ।

१७. कृषि, पर्यटन, घरेलु तथा साना उद्योग, विद्युत, लघुवित्त, सहकारी जस्ता रोजगारी सिर्जना हुन सक्ने सघन क्षेत्रमा स्थानीय तहको लगानी केन्द्रित गरिनेछ ।
१८. औद्योगिक नीति तथा ऐनमा आवश्यक सुधारको व्यवस्था गरी निजी लगानीलाई प्रवर्द्धन गरी व्यापक रोजगारको सिर्जना गरिनेछ ।
१९. वैदेशिक रोजगारलाई क्रमश न्यूनीकरण गर्दै उनीहरूलाई श्रम, बजारमा आवद्ध गर्न लघुकर्जा, उद्यमशीलता तालिम तथा प्रविधि उपलब्ध गराइनेछ ।
२०. वैदेशिक रोजगारमा जान चाहनेहरूलाई सुरक्षित, मर्यादित र सीपयुक्त बनाउन आवश्यक तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
२१. गरिबीको रेखामुनि रहेका घरपरिवारहरूको पहिचान, तथ्याङ्क सङ्कलन गरी आर्थिक गतिविधि तथा रोजगारीमा प्राथमिकता दिइनेछ ।
२२. सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रमलाई खरको छाना मुक्त गाउँपालिका बनाउने अभियानसँग जोडिनेछ ।
२३. भूमिहीन सुकुम्बासीहरूका न्यूनतम जीविकाका लागि जग्गा उपलब्ध गराउन आवश्यक प्रक्रिया अगाडी बढाइनेछ ।
२४. गरिबी निवारण कोषद्वारा समुदायलाई हस्तान्तरण गरिएको कोष सञ्चालन गर्न सशक्तीकरण गरिनेछ ।

❖ सामाजिक विकास नीति :

क. शिक्षा:

“शिक्षक, विद्यार्थी, अभिभावकको एउटै इच्छा
प्रविधि मैत्री, प्राविधिक, व्यवसायिक तथा उच्च शिक्षा”

१. बालमैत्री स्थानीय शासन लागू गर्ने प्रक्रिया अगाडी बढाइनेछ ।
२. शिक्षा प्राप्त बालबालिकाको मौलिक अधिकार हो । विद्यालयहरूको सिकाइलाई नतिजामुखी तथा व्यवहारिक बनाउन गाउँपालिकाबाट पारित २५ बुँदे शैक्षिक घोषणाको कार्यान्वयनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
३. गाउँपालिका स्तरीय शैक्षिक कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिंदै पूर्ण रुपमा लागू गरिनेछ । उत्कृष्ट नतिजा ल्याउन सफल विद्यालय र विद्यार्थीहरूलाई थप प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।
४. गाउँपालिकाको शिक्षण सिकाइका क्रियाकलापलाई बाल, अपाङ्ग तथा प्रविधिमैत्री बनाउन जोड दिइनेछ ।
५. खानेपानी, छात्रामैत्री शौचालय, विज्ञान प्रयोगशाला, कम्प्युटर ल्याब र पुस्तकालयको उचित व्यवस्थापन गर्दै प्रयोगात्मक शिक्षामा जोड दिइनेछ ।
६. बालबालिकालाई नैतिक र व्यवहारिक बनाउन स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
७. मस्यौद्वी गाउँपालिका वडा नं. ९, ग्रामीण तालिम केन्द्रमा कृषि तर्फको ३ वर्षे डिप्लोमा कक्षा सञ्चालनमा ल्याउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।

८. एक पालिका एक प्राविधिक धारका विद्यालय स्थापनामा जोड दिइनेछ ।
९. भूगोल तथा विद्यार्थी संख्याको आधारमा विद्यालयहरूको समायोजन गरी उचित व्यवस्थापनमा जोड दिइनेछ ।
१०. शिक्षासँग सरोकार राख्ने गै.स.स सँग सहकार्यको नीति अगाडी बढाइनेछ ।
११. विद्यालयहरूमा क्रमशः भूकम्प प्रतिरोधी, बाल तथा अपाङ्गमैत्री संरचना निर्माणमा जोड दिइनेछ ।
१२. नेपाल सरकारको एक स्थानीय तह एक नमूना विद्यालय स्थापनाको नीतिलाई आत्मसाथ गरी सहकार्यका कार्यक्रम अगाडी बढाइनेछ ।
१३. विद्यालयमा सिकाइ उपलब्धी वृद्धि गर्नको लागि विभिन्न शैक्षिक कार्यक्रमहरू सञ्चालन र व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१४. विद्यार्थीसँग अध्यक्ष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
१५. विद्यालयको पूर्वाधार निर्माणमा जोड दिइने नीति लिइनेछ ।
१६. विद्यालयहरूमा अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन गर्न विशेष जोड दिइनेछ ।
१७. बाल शिक्षिकाहरूलाई मन्टेश्वरी तालिम सञ्चालन र व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१८. विद्यालय निगरानी समूह गठन गरी विद्यालयहरूको अनुगमनलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
१९. प्रत्येक विद्यालयमा फ्रि वाइफाई अनिवार्य ICT विधि प्रयोगमा ल्याइनेछ ।
२०. राष्ट्रिय आवश्यकता अनुसार उत्पादनशील, व्यवसायिक, प्राविधिक शिक्षाको व्यवस्था गरिनेछ ।
२१. अमर मा.वि.मा एक स्नातक तहको कलेज समेत सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
२२. बाल विकास केन्द्रहरूको आवश्यकता अनुरूप स्थापना, विकास र सुदृढीकरण गरिनेछ ।
२३. सामुदायिक विद्यालयहरूमा आवासीय तथा छात्रवासको अवधारणा लागू गरिनेछ ।
२४. विपन्न, महिला, दलित, सीमान्तकृत, गरीब, अपाङ्ग भएका आदिको लागि छात्रवृत्ति तथा शैक्षिक विमाको व्यवस्था गरिनेछ ।
२५. एक विद्यालय एक पुस्तकालय, एक विद्यालय एक प्रयोगशाला, एक वडा एक सामुदायिक पुस्तकालय र वाचनालयको व्यवस्था गरी आवश्यकता अनुसार बैकल्पिक शिक्षा सञ्चालन गरिनेछ ।
२६. विद्यालय उमेर समूहका सम्पूर्ण बालबालिकालाई भर्ना तथा टिकाउदरमा वृद्धि गर्दै गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गरिनेछ ।
२७. उचित मापदण्ड निर्धारण गरी शिक्षक दरबन्दी मिलान गरिनेछ ।
२८. गाउँ पालिका स्तरीय शिक्षा नीति निर्माण गरिनेछ ।
२९. स्वास्थ्य तथा शारीरिक शिक्षा, खेलकुद, योग र अन्य अतिरिक्त क्रियाकलापहरूको सञ्चालन गरिनेछ ।
३०. आवश्यकता अनुसार विद्यालय स्थापना, अनुमति, सञ्चालन, व्यवस्थापन तथा नियमन गर्दै शैक्षिक स्तरमा गुणात्मक सुधारहरू गरिनेछ ।
३१. बालिका तथा अपाङ्गमैत्री शौचालय, स्यानिटरी प्याड, स्वास्थ्य परिचारिका र विभिन्न प्रोत्साहन कार्यक्रमहरू (पोशाक, खाद्य वस्तु, बैङ्क खाता, विमा, पाठ्य, नृत्य तथा खेलकुद सामग्री आदि) ल्याइनेछ ।

३२. विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक, अभिभावक, विद्यार्थीहरूलाई तालिम, गोष्ठी तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दै जवाफदेही बनाइनेछ ।
३३. आवश्यकता अनुसार विद्यालय भौतिक पूर्वाधार निर्माण तथा स्तरोन्नतिमा जोड दिँदै बालमैत्री विद्यालय बनाइनेछ ।
३४. विद्यालयहरूमा स्वच्छ खानेपानी व्यवस्था, जंकफुड निषेधित गाउँपालिका घोषणा गरिनेछ ।

ख. स्वास्थ्य नीति:-

“स्वास्थ्यमा सबै नागरिकको समान पहुँच हाम्रो लक्ष्य
स्वस्थ शरीर, दीर्घ जीवन, उज्ज्वल भविष्य”

१. आधारभूत, निःशुल्क स्वास्थ्य सेवालाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ साथै नियमित सेवाको पहुँचमा नरहेका जनतालाई स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिनेछ ।
२. नयाँ भवन निर्माण हुन बाँकी स्वास्थ्य चौकीहरूको भवन निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
३. आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य शिविरहरू सञ्चालन र व्यवस्थापन गरिनेछ ।
४. यस गाउँपालिकाको खुदी र घेर्मुमा सञ्चालित ल्याव सेवालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
५. औषधी खरिद लगायत स्वास्थ्य सेवाका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
६. घरमा हुने सुत्केरीलाई शुन्यमा झार्न सचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरी घरबाट प्रसुति केन्द्र सम्म एम्बुलेन्समा ल्याउने र पुर्याउने व्यवस्था गरिनेछ ।
७. लुकेर बसेका क्षयरोगीहरूलाई समयमा नै पत्ता लगाई उपचारको व्यवस्था मिलाउन दुरदराजमा रहेका वस्तीहरूमा खकार सङ्कलन गरी आवश्यक जाँच गरिनेछ ।
८. प्रत्येक वडामा रहेका आमा समूह र विद्यालयहरूमा किशोर किशोरीहरूलाई सम्बन्धित वडाको स्वास्थ्य संस्थाबाट प्रजनन स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न व्यवस्था मिलाइनेछ ।
९. गर्भवती महिलालाई अनुमानित प्रसुती मितिभन्दा एक हप्ता अघि देखि नै अनिवार्य निगरानीका साथै आवश्यक परामर्श सेवाप्रदान गरिनेछ । साथै गर्भवती अवधिभर पोषण भत्ताको व्यवस्था गरिनेछ ।
१०. स्वास्थ्य सेवा प्रवाहका क्रममा स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई हुन सक्ने सम्भावित जोखिम न्यूनीकरणका लागि आवश्यक स्वास्थ्य सामग्रीको व्यवस्था गरिनेछ ।
११. गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई आवश्यक अभिमुखीकरण तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
१२. पालिकामा रहेका मानसिक विरामीहरूको पहिचान गरी मनोपरामर्श तथा विपन्नहरूलाई निःशुल्क औषधीको व्यवस्था गरिनेछ ।
१३. माध्यमिक विद्यालयहरूमा विद्यालय आयुर्वेद स्वास्थ्य र योग शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरी विद्यार्थीहरूको माध्यमबाट स्वस्थ पालिका बनाउन प्रयत्न गरिनेछ ।
१४. स्थानीय जडीबुटी परिचयात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गरी हाम्रो वरपर भएका अमूल्य जडीबुटीको परिचय तथा प्रयोगको बारेमा जानकारी गराइनेछ ।

१५. योगको माध्यमबाट रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता वृद्धि गराउन जनता आरोग्य तथा स्वस्थ जीवनशैली कार्यक्रम सञ्चालनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१६. संघ र प्रदेश सरकार सँगको सहकार्यमा स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमलाई अगाडी बढाइनेछ ।
१७. आधारभूत स्वास्थ्य सेवालाई सम्पूर्ण नागरिकको पहुँचमा पुऱ्याइनेछ ।
१८. स्वास्थ्यमा विमाको व्यवस्था गरी आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा सबैको पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ ।
१९. पालिका भित्रका सबै नागरिकलाई वर्षको एक पटक निःशुल्क स्वास्थ्य परीक्षण गरिनेछ ।
२०. एक वडा एक एम्बुलेन्स तथा टेली मेडिसिन सेवालाई प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
२१. ANC PNC भेटलाई निरन्तरता दिँदै मातृ तथा शिशु मृत्यु दरलाई शून्यमा झार्ने मातृ तथा शिशु संरक्षणको पूर्ण दायित्व गाउँपालिकाले लिनेछ ।
२२. छोराछोरी दुवै बराबरी बाल संरक्षण अनुदानको माध्यमबाट कुपोषणको अन्त्य गरिनेछ ।
२३. सामुदायिक स्वास्थ्य जन स्वास्थ्य केन्द्र मनोपरामर्श केन्द्र रक्त सञ्चार केन्द्र स्थापना गरिनेछ ।
२४. पोषण केन्द्र तथा पोषण लक्षित सामुदायिक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
२५. महिलाहरुको प्रजनन अधिकारको सुनिश्चित गर्दै प्रजनन स्वास्थ्य लगायत अन्य रोगको लागि विशेषज्ञ डाक्टरहरुको व्यवस्था गरी शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।
२६. हालको कुपोषण दरलाई न्यूनीकरण गर्ने गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
२७. शतप्रतिशत स्वास्थ्य संस्थामा दक्ष स्वास्थ्यकर्मीबाट प्रसुति सेवा उपलब्ध गराइनेछ ।
२८. घर परिवार, विद्यालय, सार्वजनिक स्थल, सभा भेलाहरुमा जङ्ग फुडलाई न्यूनीकरण गर्दै स्थानीय अर्गानिक खाद्यवस्तुको प्रयोगलाई बढवा दिइनेछ ।
२९. महामारी, विपद् तथा अन्य स्वास्थ्य जोखिम व्यवस्थापनको लागि आवश्यक प्रबन्ध गरिनेछ ।
३०. जेष्ठ नागरिक, विपन्न तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई निशुल्क स्वास्थ्य विमा तथा सहज औषधोपचारको प्रबन्ध मिलाइनेछ ।
३१. पोषणयुक्त गाउँपालिका बनाइनेछ ।

ग. खानेपानी, फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा सरसफाई नीति:-

“एक घर एक धारा तथा सरसफाई हाम्रो लक्ष्य
स्वास्थ्य, समृद्ध तथा समुन्नत भविष्य”

१. नागरिकहरुलाई सुरक्षित खानेपानीको व्यवस्था गर्न क्रमिक रुपमा एक घर एक धारा अभियानलाई निरन्तरता दिई सुरक्षित पिउने पानी व्यवस्था गर्ने नीति लिइनेछ ।
२. आफ्नो घर, टोल, बस्ती, वडा र गाउँपालिका सफा र सुरक्षित बनाउन पूर्ण सरसफाई उन्मुख योजनालाई कार्यान्वयनमा ल्याइने र सरसफाईका सूचकहरु तोकिएको कार्यान्वयन भए नभएको अनुगमन गरिनेछ ।
३. खानेपानीका मुहान र जलाधार क्षेत्रको संरक्षण गरिनेछ ।
४. फोहोरमैला संकलन, वर्गीकरण र यसको उचित व्यवस्थापनलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ । साथै फोहोरलाई मोहोरमा रुपान्तरण गर्ने नीति लिइनेछ ।
५. विभिन्न खानेपानी तथा सिँचाई आयोजनहरुका उपभोक्ता समितिलाई जलस्रोत उपयोग सम्बन्धी ऐन तथा कार्यविधिको दायराभित्र ल्याई जलस्रोत आपूर्तिलाई व्यवस्थित गर्ने नीति लिइनेछ ।

६. उचित ढल व्यवस्थापन नीति लिइनेछ ।
७. जलाधार तथा खानेपानीहरूको मुहान संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
८. सबै नागरिकमा स्वच्छ खानेपानीको पहुँच भएको गाउँपालिका घोषणा गरिनेछ ।
९. "सफा र सुन्दर गाउँ — सबै मिलि बनाऔं" नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
१०. सफा मस्यौडा अभियानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
११. फोहोरमैला सङ्कलन, प्रशोधन, पुनःप्रयोग तथा व्यवस्थापनको प्रभावकारी गुरुयोजना बनाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
१२. फोहोर मैला व्यवस्थापन र सरसफाइ सम्बन्धी सचेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
१३. प्लाष्टिक र शिशाजन्य वस्तुको प्रयोगलाई न्यूनीकरण गर्दै दुना टपरी जस्ता स्थानीय श्रोत साधनबाट निर्मित सामग्रीको प्रयोगलाई बढावा दिइनेछ ।
१४. प्लाष्टिकमुक्त गाउँपालिका बनाइनेछ ।

घ. युवा तथा खेलकुद विकास नीति:-

“बालबालिका तथा युवा सबैको खेलकुदमा अभियान
स्वस्थ र दीर्घ जीवन मस्यौडा गाउँपालिकाको पहिचान”

१. नियमित शारीरिक व्यायाम र योग सम्बन्धी क्रियाकलापलाई अभिवृद्धि गर्ने नीति लिइनेछ ।
२. मस्यौडा गाउँपालिका खेलकुद विकास समितिको गठन गरी खेलकुदको योजनावद्ध विकास गरिनेछ ।
३. वडा स्तरीय मस्यौडा रनिङ शिल्ड खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन गरिनेछ ।
४. एक वडा एक खेलमैदान निर्माण गरी खेलकुदको विकासमा जोड दिइनेछ ।
५. अन्तर विद्यालय शहीद सुकमान स्मृति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता सञ्चालन गरिनेछ ।
६. एक विद्यालय एक खेलकुद शिक्षकको व्यवस्था गरिनेछ ।
७. गाउँपालिका भित्र अन्तर क्लव स्तरीय खेलकुद गतिविधिहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
८. स्थानीय पाठ्यक्रममा खेलकुदलाई समावेश गरिनेछ ।
९. व्यवसायिक खेलाडीको प्रवर्द्धनका लागि जीविकोपार्जन गर्न गाउँपालिका स्तरीय विशेष भत्ताको व्यवस्था गरिनेछ ।
१०. चाफिटिङ, क्यानोनिङ, प्याराग्लाइडिङ, माउन्टेनेयरिङ, स्केटिङ, डाउन हिल साइक्लिङ जस्ता शाहसिक खेलको व्यवस्था गरी यसलाई पर्यटन विकाससँग जोडिनेछ ।
११. वैदेशिक रोजगारलाई न्यूनीकरण गर्दै सीप विकास, स्थानीय श्रोत साधनको सहि परिचालन, बाँझो जग्गा जमिनको सामूहिक तथा सहकारी खेती प्रणाली, जलश्रोत तथा पर्यटनको विकास गरी युवा रोजगारको प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
१२. वडा तथा गाउँपालिकास्तरीय युवा क्लवहरूको सञ्चालन गठन गरी युवा रोजगार तथा स्वरोजगारको सुनिश्चितताको लागि अभियान अगाडी बढाइनेछ ।

१३. युवा उद्यमशीलता विकास तालिम, व्यावसायिक सिपमूलक शिक्षा र इन्टर्नसिपको व्यवस्था गरिनेछ ।
१४. छुवाछुत, दाइजो, जातीय तथा लैङ्गिक भेदभाव, अन्धविश्वास, कुसंस्कारजस्ता सामाजिक कुरीति हटाउँदै समाजको रूपान्तरणमा युवाहरूको भूमिका बढाइनेछ ।
१५. युवाहरूको राजनीतिक संलग्नता र नेतृत्व क्षमता विकास गर्दै सामाजिक, आर्थिक र राजनीतिक माध्यमबाट स्थानीय विकास निर्माणमा युवा परिचालन गरिनेछ ।
१६. विपद्, महामारी, विकास निर्माण कार्य, सरसफाइ तथा वातावरण संरक्षण र सामाजिक चेतना अभिवृद्धिमा युवा स्वयंसेवकहरूको परिचालन गरिनेछ ।
१७. जिल्ला र राष्ट्रिय स्तरका खेलाडी उत्पादन गर्न प्रोत्साहनका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
१८. संघ तथा प्रदेश सरकारको सहकार्यमा गाउँपालिकाभित्र एक बहुउपयोगी खेलमैदान र कवडहल निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।

ड. संस्कृति, लक्षित वर्ग, लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

अ. संस्कृति नीति:-

“बचाऔं हाम्रा भएका सबै कला संस्कृति
सुन्दर हाम्रो मर्स्याङ्दीको प्रकृति”

१. परम्परागत प्राचीन मौलिक संस्कार संस्कृतिको संरक्षण, जगेर्ना, विकास र प्रवर्द्धनमा जोड दिइनेछ । बालुन, सोरठी, घाटु, कृष्ण चरित्र, सेर्गा, तमरोछोरी, झ्याउरे, तामाङ सेलो, भजन, चुङ्का जस्ता साँस्कृतिक सम्पत्ति तथा परम्परागत पञ्चेबाजा तथा अन्य लोक बाजाहरूको संरक्षणमा जोड दिइनेछ ।
२. साँस्कृतिक सङ्ग्रहालय स्थापनामा उचित पहल गरिनेछ ।
३. पुरातात्विक महत्वको स्थान र सामग्रीको पहिचान तथा संरक्षण गरिनेछ ।
४. परम्परागत पानी घट्ट, ढिकी जाँतोको संरक्षण प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
५. स्थानीय कला, संस्कृति, भेषभुषाको संरक्षण गर्ने नीति लिइनेछ ।
६. राष्ट्र कवि माधव प्रसाद घिमिरे र कविवर डिल्लीजङ्ग गुरुङको नाममा साहित्य प्रतिष्ठान गठन गरी साहित्यिक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
७. घेर्मु १६ औं शताब्दीको घले राजाको राजधानी भएको ऐतिहासिक स्थल संरक्षण संवर्द्धन गरिनेछ ।

आ. महिला समानता र सशक्तीकरण:

“अवसर र अधिकारमा महिला पुरुष दुवै बराबरी
विभेद, हिंसा तथा असमानता विरुद्ध हाम्रो खबरदारी”

१. स्थानीय तहको रोजगारी, उपभोक्ता समिति र व्यवस्थापन समिति गठन गर्दा कम्तीमा ५० प्रतिशत महिलाहरूको सहभागिता सुनिश्चित गरिनेछ ।
२. महिलाको सम्पत्तिमा अधिकार स्थापित गर्न महिलाको नाममा पास हुने घर जग्गाको रजिष्ट्रेसन शुल्कमा छुट गरिनेछ ।

३. महिला लक्षित आयमूलक तथा सीप विकास तालिम व्यवस्था गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।
४. महिला विरुद्धको विभेदकारी कानून सामाजिक मूल्य मान्यताको अन्त्य गरी समतामूलक समाजको स्थापना गरिनेछ ।
५. वडा तथा गाउँपालिकास्तरीय महिला सञ्जाल गठन गरी महिला सशक्तीकरणको अभियानलाई अगाडि बढाइनेछ ।
६. बालविवाह, लौङ्गिक हिंसा, घरेलु हिंसा, बोकसी जस्ता अमानवीय कुराहरुको निर्मुल पार्न विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
७. नीति निर्माणको तहमा महिलाको उपस्थितिलाई प्राथमिकतामा राख्दै दलित, आदिवासी, जनजाति महिला एवं अल्पसंख्यक महिलाका समस्यालाई ध्यान दिई विशेष कार्ययोजना निर्माण गरिनेछ ।
८. एकल महिलाहरुको लागि आय आर्जन तथा सीप विकासको व्यवस्था गरिनेछ ।
९. एकल महिला सञ्जाल गठन गरिनेछ ।
१०. बुहारी सम्मान कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

इ. जेष्ठ नागरिक:

“मस्यौड्दी गाउँपालिकाको एउटै लक्ष्य
जेष्ठ नागरिकहरुको सम्मानित र सुरक्षित भविष्य”

१. जेष्ठ नागरिकहरुको अनुभव तथा सीप पछिल्लो पुस्तामा हस्तान्तरण गर्नका लागि प्रत्येक वडामा वडा स्तरीय जेष्ठ नागरिक मञ्च, जेष्ठ नागरिक मिलन केन्द्र वा सञ्जाल गठन गरिनेछ ।
२. ६० वर्ष देखि ६७ वर्ष उमेर समूहका एकल पुरुषलाई सम्मान स्वरूप मासिक सामाजिक सुरक्षा भत्ताको व्यवस्था गरिनेछ ।
३. वार्षिक रुपमा कम्तीमा एकपटक जेष्ठ नागरिकहरुलाई धार्मिक पर्यटकीय ऐतिहासिक स्थलहरुमा सद्भावना तथा देशदर्शन भ्रमण गराइनेछ ।
४. जेष्ठ नागरिक योगाभ्यास केन्द्रको स्थापना गरिनेछ ।
५. जेष्ठ नागरिकको निशुल्क स्वास्थ्य परीक्षणको व्यवस्था गरिनेछ ।

ई. बालबालिका:

“बालबालिका भविष्यका कर्णधार
गाउँपालिका निर्माणका आधार”

१. विपन्न वर्गका बालबालिकाको सर्वाङ्गीण विकास गर्न बालसंरक्षण अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
२. गरीब असहाय अपाङ्ग अशक्त बालबालिकाको लागि शिक्षा स्वास्थ्यमा पहुँच पुऱ्याउन विशेष व्यवस्था गरिनेछ ।
३. वडा स्तरीय बाल उद्यान, बाल मनोरञ्जन स्थल, बालगृह आदिको व्यवस्था गरिनेछ ।
४. विद्यालय स्तरीय, वडा स्तरीय र गाउँपालिका स्तरीय बालक्लव गठन गरिनेछ ।
५. बालबालिकामा अन्तर्निहित प्रतिभाको प्रस्फुटन गराउन अन्तरविद्यालय गाउँपालिका स्तरीय अतिरिक्त क्रियाकलापहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

६. बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी सूचकहरु पूरा गर्ने गरी बालमैत्री वडा घोषण गर्दै बालमैत्री गाउँपालिका घोषण गरिनेछ ।
७. पोषणको स्थितिले जोखिमयुक्त बालबालिकालाई लक्षित गरी बच्चा र आमाको लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
८. बालश्रमको अन्त्य, बालमैत्री शासन तथा कार्यक्रमको तर्जुमा गरिनेछ ।
९. गैसस र सामाजिक तथा धार्मिक संस्थाहरूसँग सहकार्य गरी अनाथालय, सेवाकेन्द्र तथा आश्रम निर्माण गरिनेछ ।

उ. अपाङ्ग, असहाय र अल्पसङ्ख्यक:

“शिक्षा सीप प्रतिनिधित्व अवसर र रोजगारी
अपाङ्ग, असहाय र अल्पसङ्ख्यक स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी”

१. अपाङ्ग, अशक्त, अल्पसङ्ख्यकहरुलाई शिक्षा आयआर्जन सम्बन्धी सीप विकास र राहतको विशेष कार्यक्रमको व्यवस्था गरिनेछ ।
२. लोपोन्मुख, सीमान्तकृत, तेस्रो लिङ्गी, अपाङ्ग, अशक्त र अल्पसङ्ख्यकहरुको गाउँपालिका स्तरीय अभिलेख राखी सहयोगको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
३. अपाङ्ग, अशक्त र अल्पसङ्ख्यकहरुको पहिचान, प्रतिनिधित्व र हकको व्यवस्था गरिनेछ ।
४. अपाङ्गताको अवस्था हेरी सो व्यक्ति वा परिवारलाई लक्षित गरी विशेष सहयोग कार्यक्रम कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
५. गृह वर्गको अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई सामाजिक सुरक्षा भत्ता उपलब्ध गराइनेछ ।

ऊ. दलित:

“विभेद र छुवाछुत मुक्त गाउँपालिका निर्माण
मस्यौडी गाउँपालिकाको प्रमुख अभियान”

१. शिक्षामा समान पहुँच स्थापित गर्न दलितहरुका लागि विशेष शैक्षिक कार्यक्रमको व्यवस्था गरिनेछ ।
२. दलितहरुको बीचमा स्वरोजगार सिर्जना गर्न सर्वसुलभ कर्जा, लघुकर्जा, प्रविधि र उद्यमशिलता तथा आयमूलक तालिम आदिको व्यवस्था गरिनेछ ।
३. वडा तथा गाउँपालिकास्तरीय दलितहरुको सञ्जाल, मञ्च, मिलनकेन्द्र गठन गरी सशक्तीकरणको अभियानमा अगाडी बढाइनेछ ।
४. दलितहरुले गर्दै आएको पेशा तथा व्यवसायलाई संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्ने कार्यक्रमको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
५. छुवाछुतलाई सामाजिक र कानुनी अपराधको रूपमा लिई सामाजिक विभेदको अन्त्य गरिनेछ ।
६. संविधानमा उल्लेख भएका दलितका हक सम्बन्धी कार्यक्रमहरु सङ्ग तथा प्रदेशको सहकार्यमा अधि बढाउने व्यवस्था गरिनेछ ।

ए. जनजाति:

“शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगार — सबै जनजातिको साझा अधिकार”

१. शिक्षा, स्वास्थ्य र रोजगारमा समान पहुँचका लागि विशेष व्यवस्था गरिनेछ ।
२. सबै जातजातिको पहिचानका लागि जातीय सङ्ग्रहालयको स्थापना गरिनेछ ।
३. जनजातिहरूको सीपमा आधारित घरेलु उद्योगधन्दाहरू राडी पाखी, बख्खु, चोया, डोका आदिको संरक्षण एवं व्यवसायिक उत्पादनमा जोड दिइनेछ ।
४. जनजातिहरूको धर्म संस्कृति, चाडपर्व परम्परा संरक्षण र प्रवर्द्धन लागि जनजाति लगायत सबै जातजातिहरूको पहिचान र उत्थानका लागि समावेशी आयोग मार्फत अगाडी बढाउन प्रयास गरिनेछ ।
५. वडा तथा गाउँपालिका स्तरीय जनजातिहरूको सञ्जाल, मञ्च, मिलनकेन्द्र गठन गरी जनजाति हकहित तथा अधिकारको संरक्षण गरिनेछ ।

ऐ. बालविवाह, लैङ्गिक हिंसा सामाजिक कुरीति, विभेद र छुवाछुत अन्त्य गर्ने अभियान सम्बन्धी नीति:

१. बालविवाह गर्नु कानूनको विपरित र अपराध समेत भएकाले बाल विवाह अन्त्य गर्न विद्यालय र वडा स्तरीय भेला गरी कानुनी सचेतना र सशक्तीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
२. लिङ्ग पहिचान गरी गर्भपतन गर्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गरिनेछ ।
३. सामन्ती राज्य व्यवस्थाले दलित समुदायमाथि गर्ने गरेको जातीय विभेद व्यवस्थाका कारण कायम रहेको दलित, बहिष्करण, जातीय भेदभाव तथा छुवाछुत, अन्त्य गर्नका लागि गाउँपालिकाले गरेको सार्वजनिक प्रतिवद्धतालाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
४. महिलाहरू माथि लिङ्गकै आधारमा हुने भेदभाव, हिंसा, अपहेलना र बहिष्करण अन्त्य गर्ने अभियान सञ्चालन गर्दै महिला माथि हुने हिंसाको दोषी माथि कानुनी कारबाही बढाउन आवश्यक समन्वय, सहयोग र सहजीकरण गरिनेछ ।

❖ शहिद तथा वेपत्ता योद्धा र शहिद परिवार सम्बन्धी नीति:

१. जनयुद्धका चरणमा बलिदान गर्नुहुने महान शहिदहरू कोपिला घिमिरे(आस्था), परशुराम गुरुङ, सुक बहादुर बि.क. एण्डु क्षेत्री, वेपत्ता योद्धा तेज बहादुर भण्डारी, महङ्गी भ्रष्टाचार विरुद्धको आन्दोलनमा शहादत प्राप्त गर्नुहुने सुकमान गुरुङको सम्मान र सम्झनामा खुदी बजारमा स्थापना गरिएको शहिद तथा वेपत्ता स्मृति भवनलाई सार्वजनिक पुस्तकालयको रूपमा स्थापना गरिनेछ ।
२. गाउँपालिकाको संरक्षकत्वमा स्थापना गरिएको शहिद तथा वेपत्ता स्मृति अध्ययन केन्द्रलाई आवश्यक सहयोग गरी शहिद तथा वेपत्ता योद्धाको स्मरणमा स्मृति कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने र जीवनीहरू प्रकाशन गर्न आवश्यक सहयोग, समन्वय र सहजीकरण गरिनेछ ।
३. शहिद तथा वेपत्ता योद्धा स्मृति पार्क निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।

४. गणतन्त्र प्राणिको निमित्त सञ्चालित जनयुद्धको क्रममा तत्कालीन शाही सत्ताबाट वेपत्ता पारिएका तत्कालीन शिक्षक तथा सामाजिक अभियन्ता तेज बहादुर भण्डारीको स्थिति सार्वजनिक गर्न संघीय सरकार र मातहतका निकायसँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।

❖ राष्ट्रिय व्यक्तित्व, स्थानीय राजनैतिक, सामाजिक अभियन्ताहरूको सम्मान तथा स्मरण सम्बन्धी नीति:-

१. गाउँपालिकाको भूगोलभित्र जन्मिएर राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा ख्याति प्राप्त व्यक्तित्वहरू सरदार वीर भक्ति थापा, राष्ट्रकवि माधव प्रसाद घिमिरे, डा. हर्क गुरुङ, कविवर डिल्लीजङ्ग गुरुङ, डा.सूर्य सुवेदी लगायत विभिन्न कालखण्डका जनप्रतिनिधि, शैक्षिक व्यक्तित्व र सामाजिक अभियन्ताहरूको जीवनी प्रकाशन गर्न आवश्यक समन्वय, सहजीकरण र सहयोग गरिनेछ ।
२. राष्ट्रकवि माधव प्रसाद घिमिरे र डा. हर्क गुरुङको सम्मान तथा स्मरणमा बेसीशहर—चामे सडकको नामाकरणका लागि संघीय सरकार र प्रदेश सरकारसँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।

❖ मदिरा नियन्त्रण अभियान:-

१. मदिरा नियन्त्रण सम्बन्धी कार्यविधि तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
२. अनियन्त्रित मदिरा सेवनका कारण समाजमा हुने झै—झगडा मानव स्वास्थ्यमा पर्दै गएको असरहरूलाई मध्य नजर राख्दै मदिरा सेवनलाई निरुत्साहित गर्न मदिरा सेवनबाट मानव स्वास्थ्यमा पर्ने असर र समाजमा उत्पन्न हुने समस्याहरूको बारेमा सचेतना फैलाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

❖ वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति:-

“घरघर बस्ती बस्ती सबैतिर जागौं
वन तथा वातावरण संरक्षणमा लागौं”

१. गाउँपालिकाका विपद् जोखिम क्षेत्रहरूको पहिचान तथा नक्साङ्कन गरी आवश्यकता अनुसार बस्ती स्थानान्तरणको नीति लिइनेछ ।
२. विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गरिनेछ ।
३. भू-क्षय तथा नदी नियन्त्रण, सेनेटरी ल्याण्डफिल्ड साइट निर्माण, जग्गा पुनर्स्थापना जलवायु परिवर्तन, प्राकृतिक ताल तलैया र सिमसार क्षेत्रको संरक्षण गरिनेछ ।
४. भू-क्षय बाढी पहिरो अतिवृष्टि, अनावृष्टि, खण्डवृष्टि, खडेरी, सुखा, भूकम्प, महामारी रोग जस्ता विपद्को उचित व्यवस्थापन गरिनेछ र जलवायु परिवर्तनको असरलाई न्यूनीकरण गर्ने सचेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
५. लघुविद्युत, सौर्य तथा वायु ऊर्जा, वायोग्याँस र ग्रामीण ऊर्जा सुधारिएको चुल्हो जस्ता नवीकरणीय ऊर्जाको व्यवस्था गरिनेछ ।
६. राष्ट्रिय वनलाई सामुदायिक तथा कबुलियत वनमा ल्याई संरक्षण गरिनेछ ।

-
७. चिराइतो, सतुवा, पाँचऔले, वनलसुन, निरमसी, तेजपत्ता, अमला, हर्रोवरो, चिउरी, यासगुम्बा, जटामसी, टिमुर, सर्पगन्धा, पिप्ला, लप्सी जस्ता जडीबुटी तथा वनजन्य वस्तुलाई सङ्कलन प्रशोधन तथा व्यवसायिक खेती गरी रोजगारी सिर्जना गरिनेछ ।
 ८. ACAP तथा MCAP सँग सहकार्य गरी वन, वन्यजन्तु संरक्षण गर्ने र पर्यटन व्यवसायलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
 ९. जल स्थल र ध्वनि प्रदूषण कम गर्नको लागि विषय विज्ञहरूसँग आवश्यक परामर्श गरी नियन्त्रणको प्रयास गरिनेछ ।
 १०. सार्वजनिक स्थल तथा बजारहरूमा सार्वजनिक शौचालय निर्माण गरिनेछ ।
 ११. वनजन्य कच्चा पदार्थसँग आधारित घरेलु उद्योगहरूको प्रवर्द्धनमा जोड दिइनेछ ।
 १२. सबै घरधुरीहरूलाई धुवाँरहित भान्साघरको रूपमा विकास गरिनेछ ।
 १३. पूर्वाधार विकास कार्य गर्दा बायोईन्जिनियरिङमा जोड दिइनेछ ।
 १४. विपद्बाट हुने मानवीय तथा भौतिक क्षति रोक्न भूसंरक्षण तथा पहिरो नियन्त्रण सम्बन्धी कार्यहरू र नदी तटबन्धन तथा बाढी नियन्त्रणसम्बन्धी कार्यहरू गरिनेछ ।
 १५. वन डँढेलोबाट हुनसक्ने क्षति रोक्ने प्रतिकारात्मक तथा उपचारात्मक कार्यक्रम तय गरिनेछ ।
 १६. विभिन्न प्रकारका विपद्हरूको सामना गर्न पूर्वतयारी तथा आपतकालीन उद्धार राहत एवं पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना सम्बन्धी कार्यहरू गरिनेछ ।
 १७. वनक्षेत्रमा हुने मानवीय अतिक्रमण रोक्न प्रदेश र सङ्घसँग सहकार्य गरिनेछ ।
 १८. सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिसँगको सहकार्यमा जडीबुटी एवं वन पैदावर उत्पादन, प्रशोधन तथा बजारीकरणसम्बन्धी कार्यहरू गरिनेछ ।
 १९. सरकारी वनको संरक्षण, वैज्ञानिक वन व्यवस्थापनमा जोड दिई सामुदायिक वनहरूको व्यवसायीकरण र वृक्षरोपणमा जोड दिइनेछ ।
 २०. फोहोरमैलाको उचित व्यवस्थापन गरी वातावरण संरक्षण र सरसफाइमा जोड दिइनेछ ।
 २१. वन्यजन्तु तथा जडीबुटी चोरी शिकारी निकासी, अनियन्त्रित वन फडानी, डढेलो नियन्त्रणका लागि सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुका साथै कानुनी कारवाहीलाई कडाईका साथ लागू गरिनेछ ।
 २२. ढुङ्गा गिटी, बालुवा जस्ता प्राकृतिक स्रोतको प्रयोग र परिचालन गर्दा स्थानीय जनतासँग समन्वय गर्ने नीति लिइनेछ ।
 २३. विपद्बाट आइपर्ने मानवीय तथा भौतिक क्षतिको अवलोकन गरी विपद् व्यवस्थापन कोषबाट कार्यविधि अनुसार राहत वितरणलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
 २४. सार्वजनिक जग्गालाई लिजमा दिई उपयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।
 २५. वडास्तर र गाउँपालिकास्तरमा बनेको विविध व्यवस्थापन समिति, स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षा निकाय, रेडक्रस जस्ता संघ संस्थाहरूसँग सहकार्य गर्दै विपद् व्यवस्थापनलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
 २६. जलवायु परिवर्तनले मानव र जीवजन्तुमा पर्दै गएको प्रतिकुलतालाई अनुकूलतामा ल्याउन स्थानीय जलवायु अनुकूलन योजना र सामुदायिक अनुकूलन योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
 २७. दुर्लभ वन्यजन्तु रेड पाण्डाको संरक्षणमा जोड दिइनेछ ।

❖ पूर्वाधार विकास नीति:

क. सडक, भवन तथा पुल:-

“मस्र्याङ्दी गाउँपालिकाको आधुनिक भौतिक पूर्वाधार
नमुना गाउँपालिका पहिचानको पहिलो आधार”

१. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४५ को उपदफा २ मा गाउँपालिकाले राष्ट्रिय तथा प्रदेश स्तरीय सडकको दायाँ बायाँ अधिकार क्षेत्र (राइट अफ वे) पालना गराउनु पर्ने व्यवस्था भए अनुसार यस गाउँपालिका भित्र पर्ने सडकको मापदण्डको लागि आवश्यक कानून बनाइ लागू गरिनेछ ।
२. घोडेटो र गोरेटो बाटोहरुको मर्मतका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरी निर्माण कार्य अगाडी बढाइनेछ ।
३. अन्नपूर्ण चक्रीय वैकल्पिक पैदल मार्गको संघ तथा प्रदेश सरकारको साझेदारीमा निर्माण कार्यलाई अगाडी बढाउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
४. अधुरा वडा कार्यालय भवनको निर्माण कार्य सम्पन्न गरिनेछ ।
५. गाउँपालिका भित्र आवश्यक ठाउँहरुमा झोलुङ्गे पुल निर्माण गरिनेछ ।
६. सामुदायिक भवनहरुको मर्मत सम्भारमा विशेष ध्यान दिइनेछ ।
७. सडकले काटिएको जग्गाहरुको लगत कट्टा गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
८. गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माणको प्रक्रियालाई अगाडी बढाइनेछ ।

ख. विद्युत तथा ऊर्जा विकास नीति:-

“विद्युतीकरण गरी उज्यालो बनाऔं गाउँभरि
मस्र्याङ्दी गाउँ सरकारको जिम्मेवारी”

१. एक मेगावाट सम्मको जलविद्युत आयोजनाको सम्भावना अध्ययन गरी सार्वजनिक—निजी साझेदारीमा सञ्चालन गर्नको लागि आवश्यक कार्यविधि तर्जुमा गरिनेछ ।
२. सडक, प्रदेशसँगको सहकार्यमा विद्युतीय चुल्हो वितरणको नीति लिइनेछ ।
३. गाउँपालिका भित्रका विद्युतको पहुँच नपुगेका बस्तीहरुमा विद्युत विस्तारको नीति लिइनेछ ।
४. विद्युतको गुणात्मक स्तरमा वृद्धि गर्न सम्बन्धित सबै निकायसँग समन्वय गरिनेछ ।
५. वैकल्पिक ऊर्जामा संघ र प्रदेश सरकारसँग अनुदान माग गरी होमस्टे सञ्चालन भएका बस्तीहरु र बजार क्षेत्रहरुमा सोलार बत्तीको व्यवस्था गरिनेछ ।
६. “मस्र्याङ्दी गाउँपालिकाको पानी ऊर्जामा लगानी” लाई अभियानको रुपमा अगाडी बढाई हाइड्रोमैत्री गाउँपालिका घोषणा गर्न आवश्यक प्रक्रिया अगाडी बढाइनेछ, साथै गाउँपालिकाभित्र निर्माणाधीन जलविद्युत आयोजनाहरु समयमा नै सम्पन्न गर्नका लागि आवश्यक समन्वय, सहजीकरण र सहयोग गरिनेछ ।
७. मस्र्याङ्दी, खुदी र डादी करिडोरमा सञ्चालन हुने जलविद्युत आयोजनाहरुलाई EIA अनुसार छरछिमेक कार्यक्रम सञ्चालनमा गाउँपालिकाको समन्वयमा पारदर्शी रुपमा सञ्चालन गर्न लगाइने छ ।

८. सञ्चालित जलविद्युत आयोजनाहरूमा स्थानीय स्रोत, साधन र श्रमको उपयोगमा आवश्यक पहल गरिनेछ ।
९. जलश्रोत र जलविद्युतको विकासलाई मस्युड्दी गाउँपालिकाको रोजगारी, समृद्धि र विकासको पहिलो आधार बनाइनेछ ।
१०. अल्पकालीन, मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन योजना बनाइ मस्युड्दी गाउँपालिकालाई हाइड्रो मैत्री गाउँपालिका घोषणा गरी साना जलविद्युत आयोजना आन्तरिक लगानीबाट र मझौला तथा ठूला आयोजनाहरू प्रदेश, संघ तथा विदेशी लगानीबाट निर्माण गर्ने नीति अनुशरण गरिनेछ ।
११. ग्रामीण विद्युतीकरणमा विशेष जोड दिइनेछ ।
१२. जीर्ण पोलहरूलाई स्टिल पोल, सिङ्गल फेजहरूलाई थ्रि फेजमा परिणत गर्दै ट्रान्सफरमरहरूको क्षमता र गुणस्तरता ध्यान दिँदै विद्युतीकरणको स्तर उन्नतिमा जोड दिइनेछ ।
१३. बायोग्यास, सौर्य ऊर्जा, वायुऊर्जा, लघु जलविद्युतलगायतका बैकल्पिक ऊर्जाका प्रयोगबाट सबै परिवारमा आधुनिक ऊर्जा पुऱ्याइनेछ ।

ग. आवास व्यवस्था:

१. सङ्घ र प्रदेशसँगका सहकार्यमा जनता आवास, सुरक्षित आवास, विपद् पीडित आवास, दलित तथा विपन्न समुदायको आवास कार्यक्रम अघि बढाइनेछ ।
२. बजार तथा सडक क्षेत्रमा भवन संहिता एवं मापदण्डको तर्जुमा गरी कार्यान्वयन र अनुगमन गरिनेछ ।
३. घर नक्सा पास प्रणालीलाई कार्यान्वयनमा ल्याई घर भवन निर्माणको नियमित अनुगमन गरिनेछ ।
४. राष्ट्रिय भवन संहिताको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
५. भूमिहीन तथा सुकुम्बासीहरूको तथ्याङ्क सङ्कलन गरी "आवास तथा रोजगार कार्यक्रम" अगाडी बढाइनेछ ।
६. एक गाउँ एक बहुउद्देश्यीय सामुदायिक भवन निर्माण तथा स्तरोन्नति गरिनेछ ।
७. स्वच्छ हराभरा वातावरणमैत्री शहर, मस्युड्दीको रहर भन्ने नाराका साथ व्यवस्थित बजार विकास कार्यक्रमलाई जोड दिई आगामी १० वर्ष भित्र नगर पालिकामा विकास गरिनेछ ।
८. एकवडा एक स्मार्ट गाउँ, मस्युड्दी गाउँपालिकालाई नमुना बनाऔं भन्ने नाराका साथ स्मार्ट गाउँ निर्माणको सूचक तयार गरी पाँच वर्षमा कम्तीमा ९ स्मार्ट गाउँ तयार गरिनेछ ।

❖ न्यायिक नीति (मेलमिलाप सम्बन्धी)

“न्याय, मेलमिलाप शान्ति हाम्रो मूल मन्त्र
दीगो विकास, आपसी सद्भाव र लोकतन्त्र”

१. स्थानीय सरकारलाई संविधानले न्यायिक अधिकार समेत प्रदान गरेकाले न्यायिक समिति मार्फत समाजमा हुने विवादलाई मेलमिलाप गराउने र अन्यायमा परेका पीडित व्यक्तिहरूलाई क्षतिपूर्ति सहितको न्याय दिलाउने व्यवस्था गरिनेछ ।

1

२. न्यायमा स्थानीय जनताको पहुँच र सुनिश्चितता छिटो छरितो गरिनेछ ।
३. न्यायिक समितिका फैसलाहरूको कार्यान्वयन र सो को अनुगमन गरिनेछ ।
४. विपन्न तथा गरिबका लागि निःशुल्क कानुनी सेवाका लागि सहयोग र सहकार्य गरिनेछ ।
५. मानव अधिकारको संरक्षण र मानव अधिकार हननको अवस्थाको अनुगमन तथा आवश्यक कारवाही गरिनेछ ।
६. समाजमा साम्प्रदायिक सद्भाव र सामाजिक एकतालाई सुदृढ बनाइनेछ ।
७. द्वन्द्वबाट विस्थापित तथा पीडितहरूलाई विशेष कार्यक्रमको व्यवस्था गरिनेछ ।
८. वडाहरूमा मेलमिलाप केन्द्र स्थापना गरी मेलामिलाप कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा अगाडी बढाइनेछ । न्यायिक समिति सदस्य र मेलमिलाप कर्ताहरूको क्षमता विकासका लागि पुनर्ताजगी तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।
९. कानुनी सचेतना र कानुन सम्बन्धी अभिमुखीकरण गर्न आधारभूत र माध्यमिक विद्यालयका विद्यार्थीहरू, टोल सुधार समिति, आमा समूह, युवा क्लवका सदस्यहरूलाई अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
१०. न्यायिक समिति मार्फत बालविवाह, जातीय भेदभाव, छुवाछुत, लैङ्गिक हिंसा उन्मुलन, मदिरा नियन्त्रण अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
११. न्यायपूर्ण समाज निर्माणको लागि समाजमा घट्ने कुलत, जुवातास अन्त्यको लागि सामुदायिक प्रहरी साझेदारी कार्यक्रमका साथै युवा क्लव, आमा समूहको साझा सक्रियतामा सार्वजनिक स्थलहरूमा मदिराजन्य वस्तुको उपभोगमा नियन्त्रण गरिनेछ ।
१२. न्यायिक समितिलाई सहजीकरण गर्न एक जना कानूनी सहायकको व्यवस्था गरिनेछ ।

❖ भूमि नीति:-

१. भू-उपयोगको नीतिअवलम्बन गरी जमिनको माटो परीक्षण गरी उचाइ अनुसारको सम्भावना भएको कृषि उत्पादनका लागि उर्वर भूमिको उपयोगमा जोड दिइनेछ साथै उर्वरशील समथर भू भागमा वस्ती विकासमा रोक लगाई सिंचाइको व्यवस्था गरी जमिनलाई अधिकतम उपभोगमा ल्याउन पहल गरिनेछ ।
२. बाँझो जमिनको तथ्याङ्क सङ्कलन गरी कृषि, वनसँग सम्बन्धित खेती सञ्चालन गर्नलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
३. सार्वजनिक जग्गाहरूको पहिचान, लगत सङ्कलन, संरक्षण र उपयोगको नीति लिइनेछ ।
४. खाद्यवाली, नगदेवाली, फलफूल, तरकारी, जडीबुटीको क्षेत्र निर्धारण गरी उत्पादन वृद्धि गरिनेछ ।
५. जमिन बाँझो राख्न नपाइने नीति अवलम्बन गर्दै भूउपयोग कार्यक्रम लागू गरिनेछ ।
६. पुराना तथा ऐतिहासिक गाउँबस्तीहरूको सुधार, पूर्वाधार विकास तथा विस्तार गरिनेछ ।
७. जोखिमयुक्त बस्ती, घरहरूको स्थानान्तरण तथा व्यवस्थापन गरिनेछ ।
८. सङ्घ तथा प्रदेश सरकारको सहयोगमा भूमि बैङ्कको स्थापना र व्यवस्थापन गरिनेछ ।
९. सार्वजनिक जग्गा संरक्षण र विकास तथा व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१०. नापी नक्सा डिजिटाइजेसन तथा पुनः नापीसम्बन्धी कार्यहरू गरिनेछ ।

1

❖ संस्थागत संरचना, सेवाप्रवाह, सुशासन तथा पारदर्शिता सम्बन्धी नीति:-

“सेवा दिन्छौं जनतालाई सधैं सम्झी हाम्रो
बनाउछौं मर्यादालाई सबै भन्दा राम्रो”

१. प्रत्येक नागरिकलाई सूचनाको हक भएकाले गाउँपालिकाभित्र भएका विभिन्न योजना, कार्यक्रम, निर्णय, खर्च तथा अन्य सूचनाहरू गाउँपालिकाको आधिकारिक वेबसाइट तथा अन्य विद्युतीय माध्यमबाट सूचना प्रसारण गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
२. गाउँपालिकाले प्रवाह गरेको सेवा तथा कार्यान्वयनमा रहेका आयोजना तथा विभिन्न विषयहरूलाई जनता सामु लैजान तथा जनताको पृष्ठपोषण लिन एक आर्थिक वर्षमा कम्तीमा दुई पटक सार्वजनिक सुनुवाइको कार्यक्रम राखिनेछ ।
३. राजस्व सङ्कलन प्रणालीलाई अनलाइन बनाइनेछ ।
४. यस गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूको लागि निजहरूको तलब स्केलबाट ५ प्रतिशत रकम कट्टा गरी सो रकममा पालिकाको कोषबाट शत प्रतिशत रकम थप गरी सेवाशर्तलाई प्रभावकारी बनाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
५. कर्मचारीहरूको क्षमताविकास तथा प्रोत्साहन गर्दै, गाउँपालिकाभित्र आउने सेवाग्राहीलाई छिटो छरितो, चुस्त दुरुस्त सेवा प्रदान गर्दै मुस्कान सहितको सेवाप्रवाह गरिनेछ ।
६. प्रत्येक वडा कार्यालय र गाउँपालिकाको कार्यालयमा सेवा प्रवाह कक्ष निर्माण गरिनेछ ।
७. कर्मचारी व्यवस्थापन र परिभाषित उत्तरदायित्वका माध्यमबाट प्रभावकारी सेवा प्रवाहको सुनिश्चितता गरिनेछ ।
८. डिजिटल नागरिक बडापत्र र सोको प्रभावकारी कार्यान्वयन एवम् अनुगमन गरिनेछ ।
९. भ्रष्टाचार विरुद्ध जनचेतना अभिवृद्धि गर्दै भ्रष्टाचारीलाई सामाजिक बहिष्कार गर्दै भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलता अपनाइनेछ ।
१०. विद्युतीय सुशासनको प्रयोग गरी निर्णय प्रक्रियामा पारदर्शिता र जवाफदेहितालाई सुदृढ बनाइनेछ ।
११. छिटो छरितो सुलभ न्याय प्रणालीको विकास गरी प्रशासन सेवालाई जनमुखी र दक्ष बनाइनेछ ।
१२. आम सञ्चारलाई उद्योगको रूपमा विकास गरी पूर्ण प्रेस स्वतन्त्रता सहितको सूचना प्रणालीलाई व्यवस्थित गरी लोकतन्त्रलाई सुदृढ गरिनेछ ।
१३. राष्ट्रिय विभूति, अन्तर्राष्ट्रिय व्यक्तित्व, शहिद, शिक्षाप्रेमी तथा सामाजिक अभियन्ता, साहित्यकार, कलाकार, पत्रकार, खेलाडी, उद्यमी, आमा समूह, युवा क्लब, संघ संस्थाहरूलाई सम्मान तथा पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ ।
१४. लेखा प्रणाली, लेखापरीक्षण र लेखा समितिको कार्य सम्पादनलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
१५. गाउँपालिकामा शान्ति सुरक्षा र अमनचयनलाई भरपर्दो बनाइनेछ । सबै प्रकारको अराजकताको अन्त्य गरी कुनै पनि प्रकारको अपराधलाई न्यायको कठघरमा उभ्याई कानुनी कारवाहीको दायरामा ल्याइनेछ ।

❖ स्थानीय अभिलेख व्यवस्थापन, सञ्चार तथा सूचना प्रविधि सम्बन्धी नीति:-

“सूचना तथा सञ्चारमा सरोकार—सबै नागरिकको समान अधिकार”

१. गाउँपालिकाबाट सम्पन्न हुने सम्पूर्ण काम कारवाही व्यवस्थित, सरल, सहज र पारदर्शी बनाउन सूचना प्रविधिको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको तथ्यलाई आत्मसाथ गर्दै अघि बढिनेछ ।
२. गाउँपालिकाभित्र “एफ एम रेडियो र स्थानीय मस्यौड्दी टेलिभिजन” स्थापना गर्ने प्रयत्न गरिनेछ ।
३. एफ.एम. रेडियो पत्रपत्रिका, टेलिभिजन एवम् सामाजिक सञ्जालको सञ्चालन तथा अधिकतम प्रयोग मार्फत जनचेतना, कृषि सेवा, मौसमको पूर्वानुमान, यातायात तथा ट्राफिक सूचना, बजार मूल्य, विपद् तथा महामारी विरुद्ध सचेतना तथा पालिकाले गर्ने विकासको संप्रेषण गरिनेछ ।
४. संघ सरकारले सम्पूर्ण सरकारी सेवाहरूलाई सूचना प्रविधिमा आवद्ध गर्ने डिजिटल नेपाल फ्रेमवर्क तयार गरेको छ । यस फ्रेमवर्क अवलम्बन गरी जनतालाई E-Governance को प्रत्याभूति दिइनेछ ।
५. विकास, सुशासन र समृद्धिको मूलआधार सूचना प्रविधिलाई विकास गर्दै गाउँपालिकामा अफिस अटोमेसन सिस्टमको विकास गरी डिजिटल पालिकाको रूपमा परिचित गरिनेछ ।
६. गाउँपालिकाभित्र रहेका सम्पूर्ण शिक्षण तथा स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई प्रविधि मैत्री तालिम सञ्चालन र व्यवस्थापन गरिनेछ ।
७. गाउँपालिकाका सम्पूर्ण खातापाता, ढाढामा रहेका सम्पूर्ण विवरणलाई डिजिटाइजेशन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
८. गाउँपालिकाका प्रमुख बस्ती तथा पर्यटकीय गन्तव्यहरूलाई फ्री वाइफाई जोन बनाउन आवश्यक पहल कदमी गरिनेछ ।
९. गाउँपालिकामा फोन र इमेल मार्फत गुनासो राख्न सक्ने तथा प्राप्त गुनासो फछ्यौट गर्ने प्रणालीको व्यवस्था गरिनेछ ।
१०. मस्यौड्दी गाउँपालिकाको डिजिटल प्रोफाइललाई अद्यावधिक गरिनेछ ।
११. सूचना तथा अभिलेख केन्द्रको स्थापना तथा सञ्चालन गरिनेछ ।
१२. सार्वजनिक एवम् सरकारी सम्पत्तीको अभिलेख सङ्कलन, संरक्षण र व्यवस्थापन गरिनेछ ।

❖ गैर सरकारी संघ संस्था तथा सहकारी क्षेत्र सम्बन्धी नीति:-

१. नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय तहको नीति नियम र कानूनको अधीनमा रही गाउँपालिकाको विकास र कार्यक्रम सञ्चालनका लागि समन्वय र सहकार्यको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
२. सहकारीलाई उत्पादन, प्रशोधन र वितरणसम्म प्रभावकारी बनाई रोजगारीको आधार स्तम्भ विस्तार गरिनेछ ।
३. सहकारीलाई सेवामुखी र नाफामुखी बनाई सहकारी सिद्धान्त अनुसार सञ्चालन गरिनेछ ।
४. बैङ्किङ र सहकारी क्षेत्रलाई लक्षित वर्गको पहुँचलाई सुनिश्चित गरी चक्रीय कोष निर्माण गरी कृषि, पशुपालन र अन्य आयमुलक कार्यक्रमहरूमा उनीहरूलाई सक्रिय सहभागिता गराइनेछ ।

५. सबै वर्गका जनसमुदायलाई वित्तीय पहुँचको सुनिश्चितताको लागि एक घर एक खाताको नीति लागू गर्न वैङ्ग तथा सहकारीलाई परिचालित गरिनेछ ।
६. गाउँपालिका स्तरीय सहकारी सञ्जाल गठन गरिनेछ ।
७. गाउँपालिका भित्र सञ्चालित वा सञ्चालनमा रहेका गैससलाई गाउँपालिकासँग समन्वय र सहकार्य गरी सञ्चालन गर्न लगाइनेछ ।
८. गैससको लगानीलाई सरकारी लगानीको परिपूरकको रूपमा स्थापित गरी व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
९. गाउँपालिका स्तरीय गैसस परिचालन तथा अनुगमन समिति गठन गरिनेछ ।
१०. कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य, सञ्चार, आवास, विद्युत्, बायोग्याँस, फोहोरमैला सङ्कलन तथा प्रशोधन, प्राङ्गारिक मल तथा जैविक विषादी उत्पादन गर्नेजस्ता कार्यहरूलाई सहकारीको माध्यमबाट प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

❖ स्थानीय स्रोत—साधन तथा राजस्व परिचालन:

राजस्व वृद्धिको आधार, करको दायरामा विस्तार
स्थानीय स्रोतको सदुपयोग गर्ने हाम्रो बानी व्यवहार”

१. स्थानीय अधिकारका खानी तथा खनिज पदार्थको उत्खनन, संरक्षण एवम् परिचालन सम्बन्धी नीति तथा कानुनी व्यवस्था गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
२. स्थानीय तहलाई प्राप्त अधिकार अनुरूप स्थानीय कर, सेवा शुल्क तथा दस्तुर परिचालन एवं राजस्व छलीमा नियन्त्रण गरिनेछ ।
३. सूचना प्रविधिमा आधारित करदाताको विवरण तथा राजस्व सङ्कलन व्यवस्था, राजस्व परिचालनको दीर्घकालिन योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र मुल्यांकन गरी अगाडि बढिनेछ ।
४. सङ्घीय एवं प्रादेशिक कानुनबमोजिम प्राकृतिक स्रोत साधन र सेवा शुल्क रोयल्टी सङ्कलनको विधि, समन्वय, सहजीकरणका प्रयासहरू गरिनेछ ।
५. कर प्रणालीलाई नागरिकको कर्तव्य बनाइने छ ।

❖ नीति, कानुन तथा योजना तर्जुमा एवम् कार्यान्वयन:

१. मस्यौद्वी गाउँपालिकाको विकास रणनीति अन्तर्गत दूरदृष्टि, ध्येय र लक्ष्य निर्धारण गरिनेछ ।
२. आवश्यकता अनुसार थप ऐन, कानुन, नियमावली, कार्यविधि, निर्देशिका निर्माण तथा संशोधन गरिनेछ ।
३. २० वर्षे दिर्घकालीन गुरु योजना, ५ वर्षे आवधिक योजना र वार्षिक योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
४. मस्यौद्वी गाउँपालिकालाई नमुना गाउँपालिका बनाउन आवश्यक मापदण्डहरू तयार गरिनेछ ।

❖ सङ्घ प्रदेश र स्थानीय तहहरू बीच सहकार्य:

“सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहहरूसँगको सहकार्य
नमुना गाउँपालिका निर्माणको लागि अपरिहार्य”

१. सङ्घ, प्रदेश र अन्य स्थानीय तहहरू बीच समन्वय, सहकार्य र सहअस्तित्वको नीति अवलम्बन गरिनेछ।
२. छिमेकी स्थानीय तह लगायत देश विदेशको अन्य स्थानीय तहसँग आपसी सहकार्य, अध्ययन तथा सिकाइ भ्रमण गरी आफ्नो गाउँपालिकालाई नमुना गाउँपालिका बनाउन भरपर्दो आधार निर्माण गरिनेछ।
३. विभिन्न स्वदेश तथा विदेशमा रहेका स्थानीय तहसँग भगिनी सम्बन्ध कायम गरी आपसी सहयोग आदानप्रदान गरिनेछ।

निर्णय नं. ४

मनसुनजन्य विपद् विपद् प्रभावित निजी आवास पुननिर्माण तथा पुनस्थापना अनुदान कार्यविधि २०७७ बमोजिम यस स्थानीय तह क्षेत्रभित्र मनसुनजन्य बाढी तथा पहिरोको कारणले क्षती पुगेका निजी आवास प्रवलीकरण/पुननिर्माण/पुनस्थापना का लागि खटाईएका प्राविधिक कर्मचारीले स्थलगत रुपमा खटिई संकलन गरि जम्मा ९९ वटा घरको सर्वे सकिएको साथै स्थलगत निरिक्षणका क्रममा सम्पूर्ण घरहरूलाई पुर्ननिर्माण गर्नुपर्ने भएको तर DATA ENTRY गर्ने क्रममा वडा नं ३ को अर्खले गाँउमा सम्पूर्ण घरहरू सार्नु पर्ने देखिएता पनि Software ले प्रवलीकरण देखाएता पनि उक्त १३ वटा घरहरू पनि पुर्ननिर्माणमा नै समावेश गर्नका लागी सिफारिस गर्ने निर्णय गरियो।

निर्णय नं. ५

यस मस्यौद्री गाउँकार्यपालिकाले गाउँकार्यपालिकाको बैठकले मिति २०७९/०२/ २५ गते निर्णय गरेका विषयहरू समिक्षा गरीयो।